

EL DISCURS SOBRE L'ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC DELS STAKEHOLDERS DEL LIFE MEDACC

GRUP DE DISCUSSIÓ DE LA CONCA DEL SEGRE

Mollerussa , 18 de novembre de 2014

Oficina Catalana del Canvi Climàtic
Departament de Territori i Sostenibilitat

Organitzat per:

Equip de facilitació

ARC Mediación Ambiental
arc@mediacionambiental.com

ARC Mediación Ambiental procura contribuir al desenvolupament sostenible utilitzant productes de baix impacte ambiental, prioritant l'ús del transport públic i portant a terme una gestió eficient dels recursos.

Seguint aquestes directrius, es recomana imprimir aquest document a doble cara, utilitzant paper 100% reciclat post-consum lliure de clor.

Índex

1. INTRODUCCIÓ	5
2. OBJECTIUS DELS GRUPS DE DISCUSSIÓ	5
3. DESENVOLUPAMENT DE LES SESSIONS.	5
4. ASSISTENTS	6
5. RESULTATS	7
5.1. LA MIRADA MÉS PERSONAL	7
5.2. LA PART MÉS OPERATIVA	14
5.3. A FUTURS	17

1. Introducció

Dins de les accions previstes en el LIFE MEDACC, durant el mes de novembre de 2014 es van organitzar tres grups de discussió sobre l'adaptació al canvi climàtic amb una selecció de stakeholders de cada una de les tres conques que integren el projecte.

A cada sessió es va convocar a un grup reduït de 6 a 8 persones màxim, representants dels diferents àmbits (acadèmic, administració, agricultura, industrial, turístic i ambientalista) dins les conques corresponents.

Aquests grups es repetiran un altre cop l'any 2017 abans de finalitzar el projecte amb l'objectiu d'avaluar l'evolució del seu discurs sobre l'adaptació al canvi climàtic.

2. Objectius dels Grups de discussió

L'objectiu principal dels Grups de discussió és:

- Avaluar, al llarg del projecte, l'evolució del discurs sobre l'adaptació al canvi climàtic a la conca de la Muga, del Ter i del Segre.

Altres objectius:

- Caracteritzar la percepció que tenen els diferents actors sobre del fenomen del canvi climàtic.
- Enfortir el treball en xarxa dels stakeholders i consolidar un grup d'interlocució preferent per a fer els estudis de percepció.

3. Desenvolupament de les sessions

La sessió es va celebrar el **18 de novembre de 2014**, a la Casa Canal de la Comunitat de Regants del Canal d'Urgell, a Avda. Jaume I de **Mollerussa en horari d'11.30 a 14.00**.

La dinàmica del debat es basava en fomentar, amb l'ajut d'un moderador, la interacció durant un parell d'hores de tots els participants en el grup, sobre algunes qüestions bàsiques de percepció dels stakeholders sobre el tema de l'adaptació al canvi climàtic en les que vol incidir el projecte LIFE MEDACC.

Orientativament es volia copsar la percepció de cada grup sobre aspectes relatius a:

A. LA MIRADA MÉS PERSONAL DE CADA ACTOR SOBRE:

1. Què significa "adaptar-se al canvi climàtic"?
2. Quins senyals experimentals teniu vosaltres (a escala de conca), del canvi climàtic?
3. Paga la pena implicar-s'hi? Per quina via heu arribat al convenciment de que cal adaptar-se al canvi climàtic?

B. LA PART MÉS OPERATIVA:

4. Com us condiona el dia a dia (en la vostra activitat professional quotidiana) incorporar el tema de l'adaptació?
5. Com gestioneu la "incertesa" de les projeccions futures del clima? Com valoreu la fiabilitat de les fonts?
6. Com avalueu la idoneïtat de les mesures d'adaptació que ja apliqueu o voldríeu posar en marxa?

C. A FUTURS

7. Segons vosaltres, per on passa principalment l'adaptació al canvi climàtic a la vostra conca?
8. Té algun límit l'adaptació? Adaptar-nos fins quan i per quant?

Per poder fer una anàlisi fina del discurs, la metodologia de treball va implicar la gravació de les sessions, prèvia autorització dels participants. El contingut de la gravació, que es tracten de forma agregada i anònima, s'utilitzen per enriquir amb la reproducció de frases literals el document de síntesi que presentem a continuació.

Les 6 hores totals de gravacions (2 hores per conca) s'ha transcrit completament (uns 60 folis) i formen part d'un altre document intern, complementari a aquest informe.

A continuació presentem els resultats del buidatge dels debats de la Conca del Segre.

4. Assistents

PARTICIPANTS

NOM DE LA PERSONA	ENTITAT	AMBIT AL QUE REPRESENTA A LA MESA
Pere Aymerich	Parc Natural Cadí Moixeró	Espais Naturals
Ramon Augé	Consell Comarcal de la Segarra	Administració
Pere Albert Barrufet	IPCENA	Conservacionista / Ambientalista
Joan Esteve	Grup Codorniu	Agricultura
Miguel Varea	Comunitat General de Regants de Canal de l'Urgell	Comunitat de Regants
Antoni Palau	ENDESA	Industrial
Ignasi Servià	Assessors regs i CCRR	Usos i demandes

ORGANITZACIÓ

Robert Savé	IRTA	Soci del LIFE MEDACC
Eduard Pla	CREAF	Soci del LIFE MEDACC
Xavier Carbonell	ARC Mediació Ambiental	Conductor de la sessió

5. Resultats

Es presenten a continuació l'anàlisi dels resultats del debat del grup. En cursiva es reproduïxen literalment algunes frases que exemplifiquen les principals idees força debatudes.

5.1. La mirada més personal

Adaptar-se al canvi climàtic s'associa a:

- **Un impacte més aviat negatiu sobre les activitats econòmiques de la conca.** Es citen alguns exemples que han tingut una àmplia difusió en els medis de comunicació, com ara el canvi de latitud en el cultiu de vinyes i que afecten directament a la conca del Segre:

“Per nosaltres és molt important. De fet són més que coneguts els efectes del canvi climàtic a la viticultura i l'impacte sobre la qualitat dels vins”.

Fent el contrapunt des dels regants s'apunta que no necessàriament el nou escenari ha de ser pitjor que el que tenim ara: *“Possiblement això és el que anomenem evolució, una nova situació (...) no penso que necessàriament les noves circumstàncies hagin de ser pitjors que les que tenim ara”.* Altres puntualitzen que depenent de la velocitat del canvi, actualment molt forçada per l'activitat humana, aquesta transició per a moltes espècies els condicionarà la capacitat d'adaptació.

- **Adaptació dels conreus al nou escenari termopluiomètric.** Ampliant la reflexió anterior, pels agricultors/regants hi ha un vessant del canvi climàtic –l'escalfament– que comportarà forçosament canvis en els cicles productius i en la selecció de noves varietats o conreus millor adaptats al nou rang de temperatures. En canvi relativitzen l'impacte a curt termini sobre les disponibilitats d'aigua: *“Es una tendència, que podem estar accelerant, no dic que no, per les activitats humanes, però és una tendència” ... Per ells és molt més important “el caràcter circumstancial dels cicles de l'aigua”*

“Potser la mitjana del Segre en els darrers 20 anys es mogui a l'entorn de 800 hectòmetres, però fa dos anys en vam tenir 450 i n'hi va haver un altre anterior que va arribar als 1200 (...). La influència en l'agricultura d'aquesta situació vinculada al cicle curt de l'aigua és molt més incisiva que la que s'està manifestant amb l'escalfament global”

Grup de Discussió de la Conca del Segre

Per tant, per les Comunitats de Regants, adaptar-se al canvi climàtic passarà forçosament per millorar la gestió del recurs i preveure estructures que dotin de la flexibilitat necessària als sistemes de subministrament per tal de garantir la disponibilitat d'aigua front un comportament dels cicles hidrològics cada cop més imprevisible.

Al que no s'entra a debat és si aquesta irregularitat dels cicles més curts de l'aigua està també influenciada o no pel canvi climàtic. Només de passada en un altre moment del debat planteja que si finalment el canvi climàtic implicarà més irregularitat de pluges llavors el que s'haurà de fer són més infraestructures.

- **Inabastable com a fenomen global, gestionable en canvi a través de la suma de petites accions orientades cap a la sostenibilitat.** Com a fenomen global, a ulls d'alguns membres de la mesa el canvi climàtic és inabordable a escala local: *"A nosaltres ens preocupa però també som conscients de que està molt fora del nostre abast"*.

Per això, davant d'un fenomen incommensurable, els membres de la mesa més directament implicats en activitats econòmiques productives prefereixen centrar-se sobretot en implementar petites accions individuals per fer les coses el més sostenible possible: *"Això vol dir tenir un bon seguiment de la petjada de carboni, de la petjada hídrica, optimitzar l'ús dels recursos, minimitzar els inputs, minimitzar l'ús de combustibles i d'energia"*. Dit en altres paraules: *"És més una visió de maneig sostenible del cultiu que no de pensar en canvi climàtic, que és quelcom que se'ns escapa molt"*.

Les administracions locals petites treballarien en una lògica semblant: *"Ho veiem com una cosa molt grossa, com uns expectants"* i orienten moltes de les seves accions cap a objectius relacionats amb la sostenibilitat *"Nosaltres estem treballant en sostenibilitat, amb tot el tema de residus"*.

També s'afegeix que més enllà del convenciment d'alguns, les eines realment eficaces de millora sostenible en la gestió i estalvi dels recursos són les coercitives, especialment quan toquen la butxaca i les recaptatòries, tipus el puja del cànon de l'aigua per a fomentar l'estalvi d'aigua.

Molts estan convençuts, però que la solució al problema no passa per aquest tipus de mecanismes punitius que alguns identifiquen amb necessitats recaptatòries transitòries de les administracions. A més a més es suggereix que, en el cas de l'aigua per exemple, les administracions haurien de reinvertir els diners recaptats en la gestió dels recursos naturals vinculats a la millora de sectors de negoci que generen riquesa pel país (com ara l'agricultura):

Grup de Discussió de la Conca del Segre

“L'Administració té la obligació de vehicular i reinvertir (els ingressos obtinguts de les taxes) en els recursos naturals que generin externalitats de negocis. (...) Si amb aquestes taxes es compren edificis o es paguen nòmines, em sembla molt bé, però ens ho cobren com a una taxa o impost ambiental”.

- **El potencial de canviar les coses passa pels consumidors.** Matisant en part l'aportació anterior, altres membres de la mesa pensen que totes aquestes mesures que s'identifiquen genèricament amb la “sostenibilitat” tenen sobre tot un valor mediàtic, perquè no dir-ho de màrqueting, però que realment *“la sostenibilitat no l'assolirem fins que tota la societat sapiguem exactament de què va aquest tema (del canvi climàtic)”*.

Es recorda que l'explotació dels recursos naturals no és només una qüestió de benefici empresarial més o menys especulatiu, sinó que ve fortament condicionada a la demanda del consumidor final: *“Hi haurà una explotació sobre els recursos naturals que no la farà l'empresa sinó que la farà el consumidor (...) el pas decisiu l'ha de donar l'usuari final d'aquests recursos naturals”*

- **Una batalla perduda quan abordem la complexitat multifuncional dels ecosistemes.** Alguns membres de la mesa pensen que el què està passant és irremeiable i renuncien pràcticament a capgirar-ho, especialment quan s'aborden sistemes complexes on interactuen simultàniament moltes variables:

“Podem mirar què passa (en relació a una espècie concreta), documentar-ho, però no podem canviar pràcticament res per fer una actuació eficaç per canviar les tendències. (...) Un hàbitat determinat són un arbre, herbes, fongs, de tot, és tant complex, és impossible”

Aquesta complexitat inabordable per alguns resulta tant paralitzant que inclús entenen que tota la seva gestió (en aquest cas d'un ENP) s'ha d'orientar a naturalitzar els impactes del canvi climàtic sense invertir recursos en voler revertir una situació que de totes maneres s'acabarà donant:

“En els espais protegits, és insostenible fer quelcom que vagi en contra d'una tendència natural (...) si puja la cota d'innivació i comences a posar diners per mantenir espècies que van en contra d'aquest procés natural, estàs llençant els diners”.

- **Desconfiança en l'impacte real del canvi climàtic a escala local.** Alguns dels membres de la mesa tenen molts dubtes sobre l'abast real del fenomen: *“No vull dir que sigui del tot fals el*

Grup de Discussió de la Conca del Segre

canvi climàtic però sí que hi ha moltes incerteses (...) Fa un parell de setmanes vaig estar a un congrés de climatologia a Almeria i havia conclusions per a tots els gustos”.

Des d'un punt de vista pragmàtic, i això afecta directament a aquest LIFE en la mesura en que ja es volen posar en marxa accions pilot d'adaptació al canvi climàtic, consideren que abans de donar algun pas, cal ser crítics i *“no donar per fet les coses (...) S'ha de fer recerca, s'ha de constatar el que ens diuen el panell d'experts del canvi climàtic i posar-ho a escala de Catalunya, s'ha de contextualitzar i a partir d'aquí aplicar mesures eficients (...) cal recerca, cal saber què passa amb el carboni als sistemes aquàtics, què passa realment amb les masses forestals, etc.”*

El membre de la mesa responsable de la gestió d'un espai natural protegit confirma sense embuts el seu escepticisme i constata certa desorientació de saber cap on es va a petita i mitjana escala:

“Hi ha massa incertesa sobre com evolucionarà tot això. Llavors, adaptar-se havent-hi incertesa em sembla impossible en molts casos (...) Es fan modelitzacions, que potser funcionen a gran escala o en situacions bastant homogènies... però en zones de muntanya, als Pirineus, les condicions locals poden canviar brutalment les previsions que s'han fet”

- **Canvi climàtic o canvi global? Necessitat d'aprofundir en la caracterització del fenomen.** Molt relacionat amb l'anterior alguns membres de la mesa destaquen l'esforç que estan fent les seves empreses per millorar la seva gestió integrant escenaris de canvi climàtic. També ells fan estudis de recerca:

“Què passarà en el futur amb el recursos hídrics? Doncs estem fent un estudi sobre quina part dels possibles canvis dels recursos hídrics poden ser deguts al canvi climàtic i quina part a canvis d'usos del sòl”

“També estem estudiant si els embassaments poden tenir una funció com a embornals de carboni, i veiem que sí”

Es suggereix que com a resultat d'aquesta recerca poden derivar-se propostes adaptatives que paradoxalment poden incomodar a alguns sectors... *“Si tot el canvi climàtic és veritat potser ens hem de plantejar fer més embassaments (...) si la irregularitat en les aportacions hídriques es compleix, potser s'ha de plantejar canviar la política hidràulica del país i tornar a fer més preses”.*

Grup de Discussió de la Conca del Segre

- **El canvi climàtic com a hipòtesi total.** Portat a l'extrem i des d'un plantejament que desacredita qualsevol esforç que es pugui estar fent per a demostrar el rigor dels canvis que estan succeint, alguns pensen que per defecte tot s'atribueix al canvi climàtic:

“Això del canvi climàtic és una hipòtesi total. És dir fa més calor: canvi climàtic; fa més fred: canvi climàtic; fa més vent: canvi climàtic; plou més: canvi climàtic; plou menys: canvi climàtic”

- **Canvis en la manera d'administrar la disponibilitat de recursos.** Pel sector ambientalista, l'adaptació al canvi climàtic passa per una nova manera d'administrar l'escassetat i per tant implica implementar mesures orientades a l'estalvi per exemple de l'aigua: *“En el cas dels regs s'hauria de revisar perquè es continua regant per inundació”...*

Però no és un tema evident per a tots. Altres membres de la mesa posen en dubte d'ineficiència sistemàtica que se li assigna al reg per inundació o a manta:

“Regar a manta, si es rega bé, no gasta més aigua en termes absoluts que regar amb altres tècniques. I és que l'aigua que s'aplica als regs a manta no es perd, es recircula i genera camps de vida a d'altres indrets (es recupera en sèquies, rega varies vegades, recarrega aqüífers, genera estrats de vegetació herbàcia”

En una línia semblant els regants argumenten:

“Quan es rega per gravetat es consumeix aigua i molt poca energia. Quan es rega en reg localitzat es consumeix aigua i energia. (...) Hauriem de fer un balanç mediambiental d'aquest conjunt (...) arribar a la petjada mediambiental de cada manera de regar ja que actualment s'entén que regant amb reg localitzat estalviem i sembla que és el paradigma de l'ecologia”

El debat, que en un primer moment pot resultar sorprenent és prou interessant perquè requèstiona dins del grup de discussió algunes mesures que s'identifiquen automàticament com a mesures adaptatives per excel·lència. Es proposa que s'analitzi el cicle de vida de tota l'activitat (inclosa l'activitat industrial per a la producció del material de reg localitzat), el consum energètic, el reciclatge dels materials, etc., i no només compara-ho en clau d'estalvi de consum de l'aigua.

També fent el contrapunt i enllaçant amb una aportació feta en relació a l'adaptació dels conreus al nou escenari termopluiomètric, altres membres de la Mesa insisteixen en el major pes que estan tenint la irregularitat dels cicles curts de l'aigua front l'escenari d'escassetat que dibuixa el canvi climàtic.

*“Es parla molt de canvi climàtic, però estem en uns moments puntuals que tenim recursos.
Canvi climàtic no vol dir que hi haurà menys recursos. Sabem que en alguns casos no”*

Per alguns sectors econòmics aquesta identificació és molt important perquè pensen que si es parla de menys disponibilitat de recursos i d'aigua, es pot arribar a criminalitzar els regadius actuals i possiblement condicionar desenvolupament dels futurs. En qualsevol cas, tal i com va el debat queda clar que també influeixen en la percepció del fenomen la regulació dels cabals circulants del Segre mitjançant les preses, que no tothom coneix amb el mateix grau de profunditat.

- **No dramatitzem.** Per alguns l'adaptació passaria també per deixar de dramatitzar una mica el què està passant. Així per exemple, davant dels escenaris futurs d'escassetat d'aigua, poden arribar a entendre que es fomentin mesures d'estalvi d'aigua però volen fer constar que: *“L'aigua, mal que ens pesi és un recurs renovable. (...) Si no reguéssim, a l'any següent tornaria a haver-hi idèntica quantitat d'aigua, la que li toqués pel cicle, ni més ni menys”*

En relació als senyals experimentals del canvi climàtic que tenen els membres de mesa ens comenten:

- **Tot i els dubtes, sembla que tenim senyals.** Tot i l'escepticisme que domina al grup en relació als impactes visibles del canvi climàtic, sí s'esmenten alguns exemples a escala de la conca del Segre que a ulls dels presents poden resultar significatius. Així per exemple:
  - ✓ En viticultura ens expliquen que s'està collint cada vegada més aviat i d'això es disposen dades a nivell estadístic (de 20 o 30 anys).
“Si agafes els últims 50 anys les veremes arriben cada vegada més aviat” “Hi ha un canvi de tendència i sobretot efecte dels cops de calor”
  - ✓ En agricultura cerealística, per exemple a la Segarra també consideren que els cops de calor cada vegada els afecten més. De forma recurrent ens recorden:
“No estic segur de que hagi canviat el clima, potser és que hem canviat les varietats nosaltres. Fem varietats més productives però cada vegada els afecten més els cops de calor”
  - ✓ Pel cas dels cabals circulants del Segre es constaten dues coses. La primera és que els darrers 20 anys, el cabal mig que ha baixat pel riu Segre és menor. La segona és que hi ha una major irregularitat i impredictibilitat. L'efecte combinat fa que no puguem preveure com funcionarà el riu l'any que ve.

D'altra banda inclús quan es pot confirmar una certa tendència de comportament climàtic s'arriba a dubtar de si les sèries de 20 o 30 anys són suficientment llargues per avalar la significació de les dades. En altres casos es recorre a la memòria històrica dels més grans, que tot i ser també una percepció subjectiva, sembla tenir més força que les sèries estadístiques:

“L'experiència de la gent gran diu que sí, que hi ha més cops de calor, però a mi també em costa de saber si realment això és veritat”

Els gestors del Parc Natural insisteixen en la complexitat d'identificar senyals clares: *“Senyals clares no en veig cap ni una”* tot i que a una escala geogràfica més ample (a nivell europeu o de tot el territori català) els consta per exemple que hi ha un avançament de les dates d'arribada dels ocells migrants o de migracions cap al nord d'algunes espècies de papallones.

- **Fem nostres missatges que no ens pertanyen.** Per alguns, els medis de comunicació estan tenint un paper fonamental en la generalització de que alguna cosa està passant amb el clima més enllà dels senyals quotidians percebuts per cadascú o del rigor científic de la informació divulgada:

“ el medis no especialitzats (tipus telenotícies) generen un mercat d'opinió sobre que estan passant coses que mai s'havien percebut”

- **La percepció és que els cicles a escala de pocs anys emmascaren tendències a llarg termini.** Aquesta situació confon als presents alhora d'identificar amb nitidesa la causa dels canvis que venen observant els darrers anys:

“ La percepció que tinc dels companys que treballen amb les dades és que a l'escala local els cicles recurrents de 3, 4 o 5 anys ara per ara sembla que són els que manen”

S'ajunta a més a més, com afirmen altres membres de la mesa que el nostre rellotge biològic, de 80 o 90 anys, no és una bona referència front a la projecció a llarg termini que suposa el canvi climàtic.

En una mateixa línia, i amb l'objectiu precisament de que els canvis més recents en els usos del sòl no emmascarin la interpretació dels efectes del canvi climàtic es suggereix treballar amb sèries curtes:

“Quan tenies tota la conca bàsicament amb pastures i agricultura i pluvia, l'aigua corria de seguida i tu tenies una resposta molt fàcil. Ara si tens més massa forestal la dinàmica és molt diferent, independentment de si el canvi climàtic pot influir. (...) Per això és perfectament adequat utilitzar sèries més curtes, perquè són les que expliquen el passat més recent”

- **Garantir la neutralitat de la recerca.** Confirmar la consistència significativa dels canvis suposa incrementar la recerca sobre el canvi climàtic i els seus efectes. Alguns dels membres de la mesa consideren que s'ha d'estar vigilant a la neutralitat d'aquestes investigacions ja que sospiten que poden sortir afavorides les que presenten resultats pro-canvi climàtic:

“La investigació no sempre és neutra. Si dones un resultat que avala les tendències projectades pots aconseguir ajuts i subvencions”

5.2. La part més operativa

En relació fins a quin punt els condiciona el dia a dia, en la seva activitat professional quotidiana la incorporació del tema de l'adaptació, destaquen les següents mirades:

- **Incorporar el tema de l'adaptació: de grat o per força** . En el cas dels regants sols els resta que evolucionar i tirar endavant amb o sense canvi climàtic. Si el pes significatiu del canvi climàtic es confirma els obligarà, previsiblement, a anar-se adaptant a les noves situacions que es produeixen pels canvis de temperatura i disponibilitat d'aigua. Ho expressen amb contundència:

“Nosaltres vivim ancorats al territori, no tenim opció, com empresa de marxar (...) el reg és una cosa que no podem emigrar”

Perceben que de qualsevol manera s'hauran d'adaptar i el canvi climàtic passarà a ser una variable més que de moment prefereixen gestionar en base a modelitzacions sobre sèries més curtes, perquè ho consideren més fiable per a preveure la irregularitat de certs fenòmens i ponderar el pes relatiu d'altres elements del canvi global que actuen sinèrgicament amb el canvi climàtic.

“Per a nosaltres el canvi climàtic de moment és un paràmetre més, ni tant sols important en el sentit de que ens apressi”

Grup de Discussió de la Conca del Segre

- **El canvi climàtic inclús com a una oportunitat.** L'enfocament per part d'alguns és totalment pragmàtic i es relativitza força la importància de fenomen i el seu pes com a condicionant de l'activitat professional quotidiana:

"No tinc idea de si hi ha canvi climàtic o no, fins a cert punt no és del màxim interès. Vull dir que en el pitjor dels casos, d'aquí a uns anys farem vi com al Priorat. Des d'aquest punt de vista no és quelcom que ens preocupi extraordinàriament"

"Tot plegat fa que cada vegada (el raïm) es culli més aviat, però tampoc això suposa un gran problema per a nosaltres"

En clau econòmica i d'estalvi i ús racional dels recursos la seva preocupació rau més en aplicar criteris de sostenibilitat.

- **Una oportunitat amb matisos.** A mesura que avança la conversa apareix, però, un segon nivell d'implicacions del canvi climàtic que poden condicionar les produccions:

"Si que té impactes a nivell qualitatiu, sobretot l'increment de temperatures fa que els aromes, i l'acidesa sigui més baixa (...) També hem vist que manejant una mica el reg és minimitzen (...) són coses que amb certa sensibilitat són encara més o menys controlables"

Però hi ha d'altres impactes, com els cops de calor, menys mal·leables: *"Hem notat que s'estan incrementant els cops de calor que tenen un impacte molt negatiu sobre la producció i maduració del raïm i del vi"*

En qualsevol cas altres membres de la mesa consideren que no és tant immediat pensar en deslocalitzar la majoria d'activitats productives. *"Podem anar a fer pomes a cotes superiors a 500 mts, però després està la dificultat de trobar les instal·lacions adequades, explotacions a partir d'una determinada superfície, amb bon accés..."*

- **Una tema de costos .** A nivell d'entitats locals pesa molt la component econòmica. És clar que el desconeixement de com es garantirà en un futur el subministrament per exemple d'aigua en quantitat i de qualitat suficient els inquieta, però perceben que acabarà regulant-se en funció de com vagi l'economia.

De forma bastant consensuada, es cita el Canal Segarra Garrigues com una de les mesures adaptatives pel territori més importants.

Grup de Discussió de la Conca del Segre

En altres vectors, com l'energia, consideren que ja hi ha moltes polítiques públiques orientades a mitigar i combatre el canvi climàtic a base de fomentar l'estalvi energètic, i disminuir les emissions de CO₂ vinculades a les activitats productives i al transport.

- **Impacte zero en la gestió diària del Parc Natural.** Per alguns el nivell d'incertesa sobre l'abast real de l'impacte del canvi climàtic és de tal magnitud que consideren innecessari implementar mesures proactives:

“A nosaltres no ens afecta a la gestió (...) Hi ha una mica més d'incertesa, però poca més. (...) Tampoc hi ha directrius sobre com actuar a nivell de seguiment des de Medi Natural (Barcelona) (...) És bo que es tingui present, per si de cas, però no ens condiona per res”

En relació a com gestionen la incertesa de les projeccions futures del clima ens proposen:

- **La gestió de la incertesa en base a micro adaptacions.** Els presents, tot i que a nivell intern de les seves organitzacions sovint se'ls exigeix una reflexió en clau estratègica en aquest context de canvi climàtic, opten per una gestió en base a “micro adaptacions”, especialment en conreus de regadiu ja que es pot jugar amb més variables:

“Estratègicament ens hem d'anar a plantar vinyes als Pirineus perquè això del canvi climàtic és una amenaça? Nosaltres ho visualitzem més com a micro adaptacions”

Aquest concepte de micro adaptacions reconeixen que no sempre és possible: *“En secà (en el Penedès o Priorat) els mitjans són molt més limitats (...) en regadiu jo cerc que tenim marge per a molts anys”.*

Un altre dels presents a la mesa identifica el concepte de la micro adaptació amb l'adaptació a cicles curts més que a escenaris tendencials a llarg termini. A nivell de producció elèctrica ens comenten *“el que va passar l'any passat és el que et permet veure el que passarà l'any que ve”*

Amb aquest concepte de les micro adaptacions és com si a nivell de grans empreses, sorprenentment, s'optés més per una gestió adaptativa a curt termini front a una gestió a llarg termini marcada per un escenari tendencial d'escalfament o de manca d'aigua.

5.3. A futurs

- **El límit de l'adaptació el determinarà l'ús sostenible dels recursos i la qualitat de vida.** Acceptant les limitacions que tenim en la caracterització fina de l'abast de l'impacte del canvi climàtic, alguns opten per abordar el tema dels límits de l'adaptació fixant un llindar que vindrà imposat per l'ús sostenible dels recursos:

“No és una qüestió de si hi ha o no canvi climàtic, és una qüestió de que les coses són o no són sostenibles (...) i de deixar un món millor del que has trobat”

Aquest concepte de sostenibilitat té una component econòmica important ja que es refereix bàsicament a l'ús eficient dels recursos, que tanmateix s'identifica amb l'estalvi d'aigua o d'energia, de cara a ser més competitiu. Així s'expliquen dos exemples: l'entubament d'un abastament que abans venia en canal obert, que permet guanyar pressió sense consum energètic o la millora d'un sistema de reg de les vinyes amb sistema PRD de doble goter.

“No és una qüestió només de canvi climàtic... és una qüestió de supervivència empresarial...”

Fins a quin punt s'integra en aquest raonament la internalització d'altres costos ambientals lligats al cycle productiu, no queda clar.

En una línia semblant des de la Comunitat de Regants expressen: *“Si el canvi climàtic implica una reducció dràstica dels recursos, hi haurà un moment que el sistema deixarà de ser econòmicament sostenible... i haurèm de buscar una altra forma de vida”.*

Potser la conclusió més important és que els representants a la mesa dels sectors més productius consideren inevitable treballar en la millora de l'eficiència en la gestió dels recursos i deixen clarament en un segon pla la seva preocupació per confirmar la importància (poc o molt significativa) del canvi climàtic:

“A mi el que em sap greu és que la societat necessiti l'excusa del canvi climàtic per fer coses que les hauria de fer per simple raó de consciència ambiental”.

En aquest sentit el canvi climàtic pot ser una bona “excusa” per a ser més sostenibles i millorar la nostra qualitat de vida.

- **Coordinar a nivell planetari les mesures de mitigació i adaptació.** També es puntualitza que el fenomen del canvi climàtic és mundial i per tant tots els països haurien d'alinejar-se en relació als nivells d'exigència ambiental a les empreses i als sectors productius. No fer-ho pot situar en desavantatge competitiu a aquells que són més proactius a fomentar mesures d'eficiència en la gestió dels recursos i de menor impacte ambiental.

“Vivim en un món d'hipocresia absoluta, perquè el 55-60% de les emissions augmentaran fins al 2030 (per la pressió de Xina, EEUU, Rússia, Japó) i aquí a UE que generem sols el 19% de les emissions portem anys fent inversions per controlar emissions (...) Aquí podem fer la millor adaptació del món i potser la resta del món es col·lapsa”

- **Es percep com quelcom molt llunyà.** Per a determinar el límit hauríem primer de superar l'escepticisme i la incredulitat de molts membres del grup de què els fenòmens que s'observen tenen una relació causal directe amb el canvi climàtic (“si realment es confirma”). Després, si acceptem amb la boca petita els “suposats” impactes del canvi climàtic, resulta que aquests es perceben com d'escassa magnitud. En conseqüència els costa imaginar-se quins poden ser els límits; és un exercici complicat per alguns dels presents.

“Què hi haurà un límit? Naturalment... si aquí comença a pujar el nivell del mar i resulta que els Pirineus acaben com la serralada de l'Atlas, llavors ja no se m'acut res. (...) Però mentre el canvi climàtic segueixi a aquest ritme, l'adaptació no és complicada”

- **Sense límits.** Alguns consideren que la capacitat d'adaptació de la humanitat al canvi climàtic i a qualsevol nou fenomen que es vagi succeint és infinita:

“Som molta gent, som una plaga sobre la terra i cada vegada tenim més capacitat d'intervenir sobre els recursos”